

הוכן ע"י כולל עיני הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף מ"ב ע"א

מכר שדה לחבירו בשטר או בעדים האם חשוב קול לענין להשלים ג' שני חזקה, ולענין לגבות מנכסים משועבדים במכר באחריות, או בהלואה?

בעדים	בשטר	
לא חשוב קול	חשוב קול	לענין חזקה
חשוב קול	חשוב קול	לענין לקוחות
לא חשוב קול ¹	חשוב קול	לענין הלואה

האם הוי קול במכירות דלהלן, לענין להצטרף לשני חזקה, או לענין שאם מכרה המערער לאחר הוי מחאה?

מכרה בעדים ²	מכרה בשטר	
לא חשוב קול ³	חשוב קול	קנה ממנו שדה זו לבד
לא חשוב קול	לא חשוב קול	קנאה ממנו עם כמה שדות

דף מ"ב ע"ב

מה דאמרינן שלשמואל שותף יש לו חזקה, באיזה מקרים מיירי?

נחית לפלגא ⁴	נחית לכולה	
אין לו חזקה	יש לו חזקה	לישנא קמא
יש לו חזקה	אין לו חזקה	לישנא בתרא
יש לו חזקה	יש לו חזקה	רבינא – ביש בה דין חלוקה
אין לו חזקה	אין לו חזקה	רבינא – באין בה דין חלוקה

בבא בתרא דף מ"ב ע"ב.

¹ בסוגיין אמרינן דאינו גובה לא מן היורשים ולא מן הלקוחות, אולם למסקנא לקמן מבואר דאף שלא יצא קול ולכך אינו גובה מן הלקוחות, מ"מ מן יורשים גובה – רשב"ם ד"ה אינו גובה, וראה עוד בתד"ה מלוה.

² כן הוא שיטת תוס' בד"ה ואי סלקא דעתך, שיכל לתרץ את הסתירה בין הברייטות, דזה שאמר שלגבי לוקח הוי קול מיירי בלוקח בשטר והוא בין לענין חזקה ובין לענין מחאה, ומה שאמר שלא הוי קול ולא חשוב מחאה זה כשלוקח בעדים, וה"ה שלא חשוב חזקה כדברי רב לעיל. [וראה במהרש"א שביאר דאף שמחאה סגי בפני שנים, וא"כ יש קול בעדים, היינו דוקא כשמוחה להדיא אבל אם רק מכר בפני עדים לזה אין קול]. אולם הרשב"א כאן חולק וס"ל דגבי מחאה גם בלוקח בעדים הוי קול, ולכך לא יכל לתרץ שמה שלא חשוב מחאה הוא בלוקח בעדים ומה שחשוב חזקה זה בלוקח בשטר, היות דס"ל שלוקח בעדים יש לו קול לענין מחאה.

³ לרשב"א הנ"ל כאן חשוב קול.

⁴ וכגון שנחת לחלק המובחר שבשדה והחזיק בו, ובא חבירו וערער עליו שלא ברשותו החזיק.

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

במקרים דלהלן כמה שמין ליורד לשדה ועובד בה? [שיטת רשב"ם].

בשדה העשויה ליטע	בשדה שאינה עשויה ליטע	
בשותף	נוטל כדין אריס	נוטל כדין אריס ⁵
באריס היורד ברשות	נוטל מחצה שליש או רביע	נוטל מחצה שליש או רביע
ביורד שלא ברשות	אומדין כמה היה נותן שיטעו לו ⁶	שמין לו וידו על התחתונה

ראובן שאמר לאחיו על שמעון שהוא ג"כ מאחיהם שאינו נאמן בזה, ונוטל רק מחלק ראובן (לפי חשבון), ומת אח"כ שמעון מה דין נכסיו? [תד"ה שבח].

הנכסים עצמם	במה שחלק עם ראובן	במה שקיבל ממקום אחר
מה ששבחו הנכסים מאליהם	איבעיא לרבא לקמן	חולקים כולם
שבח המגיע לכתפים	חולקים כולם	חולקים כולם

שותף שירד לשדה חבירו שדינו כיורד ברשות כמה נוטל? [תד"ה שבח].

רש"י לפי תוס'	בשדה העשויה ליטע	בשדה שאינה עשויה ליטע
רבינו תם	כדין אריס ⁷	כדין אריס
	כדין אריס ⁹	נוטל רב בשבח הבא ע"י טירחתו ⁸

⁵ כן מבואר בגמ' ששותף חשוב כיורד ברשות, אפי' אם ירד בלא רשות שותפו, ודינו כאריס ברשות שנוטל בשדה שאינה עשויה ליטע כעשויה ליטע. ובגמרא מבואר שנוטל ג"כ בשבח המגיע לכתפים, ולרשב"ם (ולרש"י) פירושו שנוטל בגמר הפרי (ועי' תד"ה שבח), וביאר הריטב"א, שר"ל שנוטל את כל חלקו ועוד נוטל חצי השבח בחלק חבירו, ונמצא שמכיון שהוא זה שעבד בה לבד לכך נוטל ג' רבעים מכל השדה. עוד מבואר בתד"ה שבח (בסופו) שלשיטה זו הם שני דינים, ר"ל דנוטל בשבח המגיע לכתפים ובשדה שאינה עשויה ליטע כעשויה ליטע, וכן משמע גם בריטב"א.

⁶ וראה בתד"ה שבח דיש בזה ב' פירושים שחולקים. א' שהוא כדין אריס. ב' (פירושו לרש"י) שהוא כדין קבלן שנוטל שכרו ומסתלק, וראה לקמן בהרחבה.

⁷ פירושו התוס' בסוף דבריהם לבאר את שיטת רש"י, שלכאורה קשה לשיטתו למה אמר גם שבח המגיע לכתפים וגם בשדה שאינה עשויה ליטע שהיא כעשויה ליטע, יאמר בקיצור שמקבל בשדה שאינה עשויה ליטע כעשויה והיינו כאריס. ותירצו דביורד לשדה חבירו העשויה ליטע שלא ברשות ונטעה שדינו כפי כמה שרוצה אדם ליתן כדי שיטעו שדהו, זה אינו כאריס, אלא כמו קבלן שמקבל שכרו והולך, דדוקא באריס שמשביח בשדה כמה דברים דינו לקבל מחצה או שליש. ונתחדש כאן בשותף שמקבל שבח המגיע לכתפים, ר"ל שמקבל בפירות לא כיורד לשדה חבירו שלא ברשות שמקבל רק כקבלן, אלא מקבל השותף כאריס.

⁸ וזה הפירוש לר"ת שבח המגיע לכתפים, והטעם דאף שעשו את דינו כיורד ברשות, אולם למעשה הלא ירד שלא ברשות, ולכך לא נוטל בשבח הבא מאליו כדין אריס, אולם אינו דומה ליורד בשדה חבירו שלא ברשות שאם נטע בשדה שאינה עשויה ליטע נוטל וידו על התחתונה.

⁹ והיינו דאמר בשדה שאינה עשויה ליטע שהיא כשדה העשויה ליטע, וכנ"ל.